

La **nova** Europa

Des d'aquest 1 de maig la Unió Europea s'amplia de 15 a 25 membres, i s'espera un major augment per al 2007. La fase actual és l'expansió més contundent que ha viscut la Unió. Aquest eixamplament pot ajudar a fer que Europa es consolide com el primer mercat del món, però pot provocar tensions a causa de les dures diferències vitals i econòmiques que afecten els nous ciutadans d'aquesta última versió del vell continent.

El gran salt

Aquest dissabte, primer de maig, deu estats s'adhereixen a la Unió Europea, la majoria dels quals pertanyents a l'antic bloc soviètic. L'encaix està traçat, però això no vol dir que sigui fàcil.

La Unió Europea no té experiència en una ampliació tan gran com la que ha d'afrontar des de l'1 de maig. Fins ara les incorporacions havien estat menys multitudinàries, d'un sol estat (com Grècia, el 1981), de dos (Espanya i Portugal, el 1986), o de tres (Gran Bretanya, Irlanda i Dinamarca, el 1973; i Àustria, Finlàndia i Suècia, el 1995). Ara, però, són deu els estats que entren i la cosa es complica sobre manera. Per començar, la majoria de les economies dels nous membres fins fa poc estaven dissenyades seguint el patró soviètic, cosa que no havia passat amb les economies dels estats incorporats fins ara, molt més properes al model que tenien els sis pioners.

Tot plegat fa que ressorgeixi amb força la diversitat de ritmes d'unió que hi ha d'haver dins la UE, i si hi ha d'haver un motor format per l'eix francoalemany o si les circumstàncies manen que aquest eix es reconverteixi en triumvirat amb la incorporació del Regne Unit.

Hi ha pors, però, lògicament, també esperances. L'Europa dels Quinze ja sap que les mitjanes europees de riquesa baixaran amb l'ampliació a 25, però

també confien que sigui una primera pedra per construir un mercat de més de 450 milions de consumidors, sense aranzels pel mig, que ha d'impulsar el creixement econòmic dels 25 estats europeus i de les 300 regions en què estan dividits.

Com va passar amb Grècia, Portugal o Espanya al seu moment, ara els nous països rebran les inversions de l'oest i les ajudes coordinades des de Brussel·les. Tot plegat perquè el uns i els altres esdevinguin el primer mercat del món. Bé, tot plegat no, perquè els Quinze han pres les seves reserves en una qüestió fonamental: la immigració. I és que així com la lliure circulació del capital està assegurada des d'aquest dissabte, la lliure circulació de persones, raó essencial del concepte UE, no serà d'aplicació immediata i igualitària per als ciutadans dels deu nous estats.

Per començar, s'ha establert un període transitori, per a la plena llibertat circulatòria, d'un màxim de set anys. En el cas espanyol les restriccions seran de dos anys. Però també hi ha qui —com l'estat finès— aplicarà una política laboral de preferència pels autòctons.

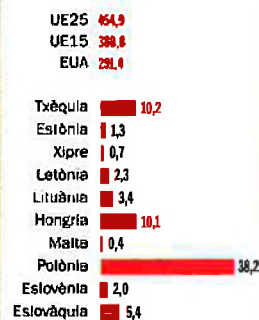
LA NOVA EUROPA, EN XIFRES

La nova Europa de 25 estats serà una mica o molt diferent al que ha estat l'Europa a 15, depèn dels sectors. El darrer informe de l'agència estadística europea, l'"Eurostat", datat l'11 de març d'enguany, mostra aquestes diferències a nivell econòmic i social. Inclou les dades de l'Europa a 15, a 25, les dels 10 països que ara s'integren i les dels EUA per a fer la comparació.

Font: Eurostat, Informe 36/2004
Gràfics: V. PRIETO

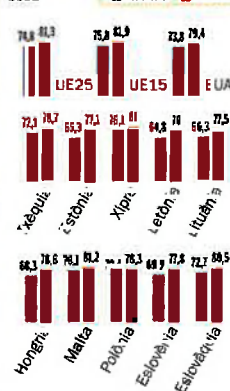
Població

En milions
Dades a 1 de gener de 2004

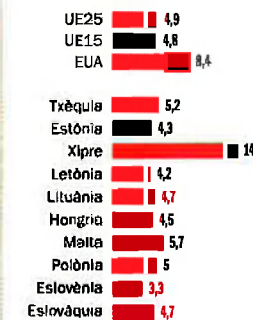
Esperança de vida

2002

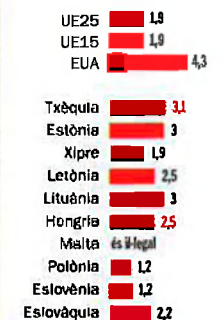
Casaments

Per cada 1.000 habitants (2000)

Divorcis

Per cada 1.000 habitants (2002)

De moment, el dia 1 de maig servirà per fer les encaixades de les bones intencions. Del 3 al 6 de maig es farà la darrera sessió parlamentària de l'Eurocambra, on es votarà la nova Comissió, que serà formada per trenta persones, una per estat, excepte França, Alemanya, Itàlia, el Regne Unit i Espanya, estats que en tindran dos fins al novembre, quan s'escollirà una nova i reformada Comissió. Així, en principi, en els següents cinc anys de mandat els comissaris només seran 25, un per estat.

El preu de l'euroescó. La cita següent serà al voltant del 13 de juny, en què els 25 estats faran eleccions europees. Heus ací una altra qüestió espinosa. Cada estat decideix quin sistema electoral aplica, i cal tenir en compte que la cosa és ben variada, especialment el nombre de vots que necessita cada partit per aconseguir un eurodiputat. Un estudi sobre la participació en els darrers comicis europeus i el nombre d'euroescos que tindrà cada estat a partir d'ara estableix que Irlanda és dels països on costa menys vots obtenir un eurodiputat, concretament 304.715 sufragis. Tanmateix, a Alemanya és on costa més: 833.758 vots. L'estat espanyol figura just després dels germànics, amb 791.057 vots per escó. Això és així perquè l'estat espanyol té 54 escons per repartir, mentre que Alemanya en té 99. França, en canvi, en té 78, i cadascun li costa 764.435 vots.

Aquesta qüestió, juntament amb l'oficialitat del català, el basc i el gallec, és un dels temes que José Luis Rodríguez

L'entrada de nous estats a la UE farà canviar no solament les relacions internes, sinó també la presència europea al món.

Zapatero podria treure a discussió en la darrera i restringida negociació de la Constitució, un text que, si tot va bé, es podria donar per tancat en el Consell Europeu del 17 i 18 de juny, el darrer de la presidència irlandesa. Aquest serà el moment de nomenar el nou president de la Comissió, que després ha de ser votat al Parlament europeu, i també de decidir si es comencen les negociacions amb Croàcia perquè accedeixi a la UE.

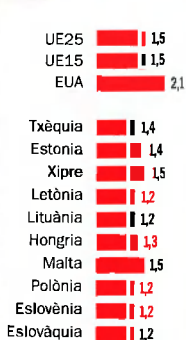
Altres candidatures pendents sentiran els seus noms al desembre dels porta-

veus de la Comissió, que diran la seva opinió sobre si és adient obrir negociacions d'adhesió amb Turquia i com van els processos de negociació dels aspirants romanesos i búlgars.

Els EUA: socis o vassalls? Però l'articulació europea no depèn solament de les dinàmiques interiors, sinó del que pensa cadascú dels seus socis respecte l'exterior, i concretament dels EUA. Segur que se'n parlarà el 25 i 26 de juny, en una cimera entre la UE i els EUA.

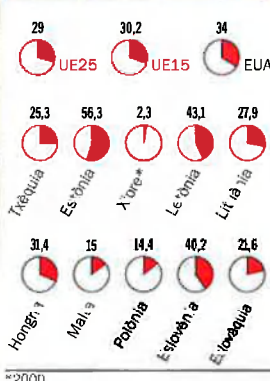
Fertilitat

Infants per dona (2002)

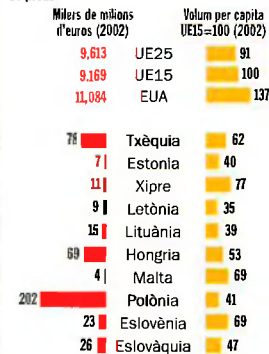
Nalxements fora del matrimoni

En percentatge del total de nalxements (2002)

Producte Interior Brut

Dades expressades en termes d'estàndards de poder adquisitiu (PPS), una unitat independent de la moneda de cada país i que evita les distorsions de les diferències de preus.

Inflació anual

	global	menjar i beure	alcohol i tabac	habitatge	tr. expert	comunicació	restaurants i hotels
UE25	1,6	4,5	2,8	2,5	-0,4	3,2	
UE15	2,0	1,9	4,9	2,6	2,5	-0,5	3,2
EUA	2,3	2,1	2,0	2,5	3,1	-1,4	
Txèquia	-0,1	-2,0	0,9	0,7	0,4	-2,8	2,4
Estònia	1,4	-1,9	3,0	3,2	-0,3	5,0	3,7
Xipre	4,0	5,2	18,0	11,0	0,2	-13,5	5,8
Letònia	2,9	2,6	1,6	4,6	3,5	-3,9	2,6
Lituània	-1,1	-3,7	3,3	0,3	1,9	-0,5	0,0
Hongria	4,7	1,4	11,1	7,6	4,3	1,6	8,9
Malta							
Polònia	0,7	1,2	-2,5	3,3	4,6	-0,1	1,2
Eslovènia	5,7	4,4	11,8	5,7	4,5	1,1	8,6
Eslovàquia	8,8	3,3	12,1	22,2	9,4	3,0	7,8

Una de les qüestions que més diferències ha provocat a Europa ha estat la guerra de l'Iraq i l'actitud dels EUA.

El conflicte amb l'Iraq ha posat en evidència que hi ha dues línies en el si d'Europa sobre la relació que cal mantenir amb els EUA. D'una banda hi ha els sectors més proatlantistes, com el Regne Unit i Portugal, un grup minoritari fins ara però que amb l'ampliació augmenta radicalment, ja que la majoria dels 10 nous països es van declarar partidaris de la política de George W. Bush. Entre els menys proatlantistes, el que el secretari de Defensa dels EUA, Donald Rumsfeld, en va dir "vella Europa", hi ha estats com França i Alemanya.

En el fons d'aquest debat, però, també hi ha el debat sobre què es vol fer de la UE. Per a alguns, fer un salt endavant

per desmarcar-se dels EUA implica necessàriament l'augment considerable dels pressupostos militars, a la qual cosa molts estats no estan disposats. També hi ha l'escull del Regne Unit, en aquests temes sempre més escorat cap als EUA que a Europa.

Malgrat tot, tothom té clar que cal ser socis dels EUA; una altra cosa són les preferències per la profunditat d'aquesta relació.

Babel europea. Aparentment menys transcendent és la qüestió de les llengües. Amb l'Europa dels 25, les llengües considerades oficials per cada estat sumen més de 20, cosa que significa un

problema logístic considerable. No solament per la dificultat de trobar traductors, per exemple, de maltès a finès o de grec a letó, sinó per habilitar espais en les instal·lacions europees per encabir-hi aquests nous funcionaris de la Unió. Fins aquí la qüestió oficial, perquè la cosa es complica si tenim en compte que hi ha altres idiomes que també truquen a la porta, especialment el català.

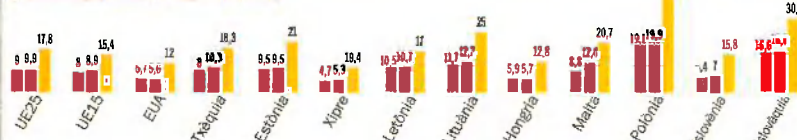
El tema de les llengües, doncs, és un més a resoldre en la ja de per si complicada dinàmica de la UE. De fet, la Unió és un ens polític inèdit, per a la qual cada repte és nou i que ha de fer funcionar un engranatge format per diverses institucions que no sempre miren cap a la mateixa direcció o tenen els mateixos interessos: Comissió Europea, Parlament europeu i Consell Europeu, representant alts funcionaris, ciutadans i governs, en una dinàmica de criticats dèficits democràtics. A això s'afegeix la percepció d'alguns ciutadans, temerosos de caure sota el domini dels euròcrates.

Un cosa és clara, però. L'ampliació a 25 posa com mai per damunt de tot la necessitat de plantejar-se seriosament cap a on es vol avançar. I no solament per saber si el que ara toca és mirar cap a la riba sud de la Mediterrània o cap a Rússia, sinó per saber si tot plegat era només perquè l'euro tingués un gran camp per córrer, o si realment s'aspirava a un model particular de relacions internes i presència al món, presidit pels valors de la concòrdia i la solidaritat.

Riol Corticans

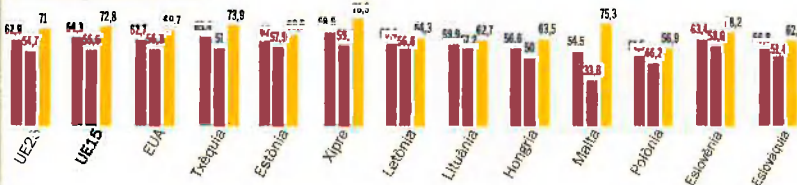
Índex d'atur

En percentatge. Dades a 1 de gener de 2004.

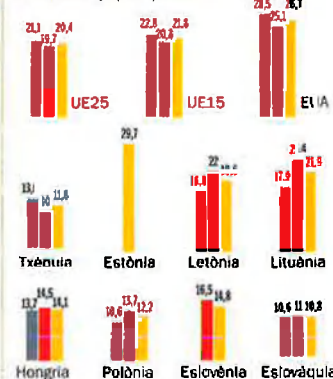
Índex d'ocupació

En percentatge. Dades de 2002.

Educació

En percentatge. Estudis superiors en població de 25 a 64 anys (2002).

Despesa pública en educació sobre el PIB (dades de 2001, excepte UE25 i EU15, que són de 2002)

